

Γιατί είναι σημαντική η εκτίμηση κινδύνου;

Η εκτίμηση κινδύνου αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες του πλαισίου και των οδηγιών και της νομοθεσίας για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία. Η εκτίμηση κινδύνου αποτελεί την αρχή της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνου, ένα πρώτο βήμα προς τη συστηματική διαχείριση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.

Κάθε τρεισήμισι λεπτά, κάποιος στην ΕΕ χάνει τη ζωή του από αίτια που σχετίζονται με την εργασία. Αυτό ισοδυναμεί με περίπου 167.000 θανάτους το χρόνο ως αποτέλεσμα είτε ατυχημάτων που σχετίζονται με την εργασία (7.500) είτε επαγγελματικών παθήσεων (159.500).

Κάθε τεσεράμισι δευτερόλεπτα, ένας εργαζόμενος στην ΕΕ εμπλέκεται σε ένα ατύχημα το οποίο τον/την αναγκάζει να παραμείνει στο σπίτι για τουλάχιστον τρεις εργάσιμες ημέρες. Ο αριθμός των ατυχημάτων που προκαλούν τρεις ή περισσότερες ημέρες απουσίας είναι τεράστιος, με πάνω από 7 εκατομμύρια κάθε χρόνο.

Το κόστος των ατυχημάτων έχει πολλές πτυχές:

- Ανθρώπινο κόστος για τους εργαζομένους και τις οικογένειές τους.
- Επιχειρηματικό κόστος για τους οργανισμούς/εταιρείες (αναρρωτικές άδειες, κόστος ασφάλισης, παραγωγικότητα, εναλλαγή προσωπικού, κίνητρα, ανταγωνιστικότητα κλπ).
- Κόστος για την κοινωνία (επιβάρυνση συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης).

Μια προληπτική προσέγγιση με βάση την εκτίμηση κινδύνου αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας. Εάν η διαδικασία εκτίμησης κινδύνου δεν πραγματοποιηθεί σωστά ή δεν πραγματοποιηθεί καθόλου, τότε είναι απίθανο να θεσπιστούν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα. Η εκτίμηση κινδύνου πρέπει να είναι η απαρχή της προσέγγισης για τη διαχείριση των κινδύνων και να αποτελεί τμήμα μιας ορθής και ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.

Πολύ συχνά, οι οργανισμοί δεν προβαίνουν σε επαρκή εκτίμηση των κινδύνων στο χώρο εργασίας τους. Αποτελεί ενδεχομένως πρόκληση, ιδίως για τις πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ωστόσο δεν είναι ανάγκη να συμβαίνει αυτό. Αυτό που είναι απαραίτητο, είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εκτίμηση κινδύνου η οποία θα λαμβάνει υπόψη τα διάφορα στάδια της εκτίμησης κινδύνου, τις διαφορετικές ανάγκες κάθε εργοδότη και τον εξελισσόμενο κόσμο της εργασίας.

Ρόλοι και ευθύνες των εργοδοτών

Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002) επιβάλλουν υποχρεώσεις στους εργοδότες για την εκπόνηση μελέτης εκτίμησης του κινδύνου και την εφαρμογή συστήματος διαχείρισης των κινδύνων. Επιβάλλουν επίσης στους εργοδότες την υποχρέωση για εγκαθίδρυση και λειτουργία υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης, την ανάγκη εφαρμογής μέτρων πυρασφάλειας, εκκένωσης των χώρων εργασίας, ενημέρωσης των εργοδοτούμενων τους καθώς και την υποχρέωση διαβούλευσης με αυτούς. Οι Κανονισμοί επιβάλλουν επίσης υποχρεώσεις στους εργοδοτούμενους σε θέματα ασφάλειας και υγείας και διατάξεις για την επίβλεψη της υγείας τους.

Οι εργοδότες οφείλουν να είναι εξαιρετικά προσεκτικοί προκειμένου να ανταποκριθούν στις ευθύνες τους σχετικά με τη διεξαγωγή της εκτίμησης κινδύνου και να εφαρμόσουν τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.

Η καλύτερη μέθοδος προς τούτο συνεπάγεται ένα σχέδιο δράσης για την εξάλειψη ή τον έλεγχο των κινδύνων.

Το σχέδιο δράσης πρέπει να περιλαμβάνει:

- την ανάθεση, την οργάνωση και το συντονισμό της εκτίμησης,
- την επιλογή ικανών ατόμων για την πραγματοποίηση των εκτιμήσεων

Το άτομο που διενεργεί την εκτίμηση κινδύνου μπορεί να είναι:

- ο ίδιος ο εργοδότης
- εργαζόμενοι που διορίζονται από τους εργοδότες
- εξωτερικοί συνεργάτες και παροχείς υπηρεσιών εφόσον δεν υπάρχει προσωπικό με τα αναγκαία προσόντα στο χώρο εργασίας
- διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων για τις ρυθμίσεις σχετικά με την επιλογή των ατόμων που θα διενεργήσουν τις εκτιμήσεις,
- παροχή των απαραίτητων πληροφοριών, εκπαίδευσης, πόρων και στήριξης στους εκτιμητές που είναι υπάλληλοι του ίδιου του εργοδότη,
- διασφάλιση ικανοποιητικού συντονισμού μεταξύ των εκτιμητών (όπου κρίνεται απαραίτητο),
- συμμετοχή της διεύθυνσης και ενθάρρυνση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού,
- καθορισμός των ρυθμίσεων που πρέπει να γίνουν για την αναθεώρηση και επανεξέταση της εκτίμησης κινδύνου,
- διασφάλιση ότι τα προληπτικά και τα προστατευτικά μέτρα βασίζονται στα αποτελέσματα της εκτίμησης,
- διασφάλιση της τεκμηρίωσης της εκτίμησης κινδύνου,
- παρακολούθηση των προστατευτικών και προληπτικών μέτρων για τη διαφύλαξη της αποτελεσματικότητάς τους,
- ενημέρωση των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους για τα αποτελέσματα της εκτίμησης και για τα μέτρα που υιοθετήθηκαν (δημοσιοποίηση των ευρημάτων).

Συμβουλές για όσους διενεργούν την εκτίμηση κινδύνου

Τα άτομα που διενεργούν εκτιμήσεις κινδύνου στην εργασία οφείλουν να διαθέτουν γνώσεις ή/και ενημέρωση σχετικά με:

- πηγές κινδύνου και πιθανούς κινδύνους που είναι ήδη γνωστό ότι υφίστανται καθώς και τον τρόπο με τον οποίο προκύπτουν,
- τα υλικά, τον εξοπλισμό και την τεχνολογία που χρησιμοποιούνται στην εργασία,
- τις διαδικασίες λειτουργίας καθώς και την οργάνωση και διάδραση των εργαζομένων με τα χρησιμοποιούμενα υλικά,
- το είδος, την πιθανότητα, τη συχνότητα και τη διάρκεια της έκθεσης στις πηγές κινδύνου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό απαιτεί ενδεχομένως την εφαρμογή σύγχρονων, έγκυρων τεχνικών μέτρησης,
- τη σχέση μεταξύ έκθεσης σε μια πηγή κινδύνου και αποτελεσμάτων της,
- τα νομικά πρότυπα και τις απαιτήσεις σχετικά με τους κινδύνους που υπάρχουν στο χώρο εργασίας,
- το τι θεωρείται καλή πρακτική σε τομείς που στερούνται συγκεκριμένων νομικών προτύπων,

Οι εργοδότες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το άτομο που πραγματοποιεί την εκτίμηση κινδύνου είναι κατάλληλα καταρτισμένο για να παρέχει τις υπηρεσίες επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας. Οι εργοδότες θα πρέπει να διασφαλίζουν επίσης ότι το άτομο αυτό, είτε πρόκειται για υπάλληλο είτε για εξωτερικό σύμβουλο, επισκέπτεται τους χώρους εργασίας, κατανοεί τις δραστηριότητες, συνομιλεί με τους εργαζόμενους ή με άτομα όπως οι υπεργολάβοι οι οποίοι εκτελούν στην πραγματικότητα την εργασία.

Σε περιπτώσεις όπου εργαζόμενοι από διαφορετικούς εργοδότες εργάζονται στον ίδιο χώρο εργασίας, οι εκτιμητές ενδεχομένως να χρειαστεί να ανταλλάξουν πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους και τα ισχύοντα μέτρα υγείας και ασφάλειας ώστε να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους αυτούς. Η διευκόλυνση της ανταλλαγής αυτής αποτελεί ευθύνη του εργοδότη.

Χρήση εξωτερικών Υπηρεσιών για την διεξαγωγή εκτιμήσεων κινδύνου

Οι παροχείς υπηρεσιών για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία πρέπει να είναι ενταγμένοι στο Μητρώο των Εγκεκριμένων Προσώπων που προσφέρουν Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης των Κινδύνων σε Εργοδότες ή Αυτοεργοδοτούμενα Πρόσωπα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν κάποια ελάχιστα προσόντα για τα θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας. Το Μητρώο των Εγκεκριμένων Προσώπων, ο κώδικας επαγγελματική δεοντολογίας όπως και τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα βρίσκονται στην ιστοσελίδα <http://www.mlsi.gov.cy/dli>.

Είναι αυτονόητο ότι οποιοσδήποτε και εάν αναλάβει την εκπόνηση των εκτιμήσεων του κινδύνου ακόμη και στις περιπτώσεις που πρόκειται για εξωτερική υπηρεσία, ο εργοδότης είναι αυτός που έχει την τελική ευθύνη για την εκτίμηση αυτή. Η χρησιμοποίηση Εγκεκριμένων Προσώπων από το Μητρώο δεν διασφαλίζει από μόνη της ότι το παραδοτέο υλικό είναι κατάλληλο ή/και επαρκές. Ο εργοδότης πρέπει να διασφαλίζει ότι οι εκτιμήσεις κινδύνου που έχει παραλάβει από το Εγκεκριμένο Πρόσωπο:

- ανταποκρίνονται στους δικούς τους χώρους εργασίας του οργανισμού,
- είναι κατανοητές, πλήρες, ολοκληρωμένες, και με τη απαιτούμενη λεπτομέρεια,
- συμπεριλαμβάνουν όλα τα σχετικά προληπτικά και προστατευτικά μέτρα όπου χρειάζεται,
- έχουν συμπεριλάβει όλους τους χώρους και δραστηριότητες του οργανισμού,
- εκεί και όπου χρειάζεται αναγνωρίζουν τη ανάγκη για περαιτέρω βοήθεια σε ειδικούς κινδύνους,
- έχουν λάβει υπόψη όλη την σχετική πληροφόρηση που έχουν πάρει από τον οργανισμό.

Περαιτέρω Πληροφορίες

- <http://www.cysha.org.cy>
- <http://www.mlsi.gov.cy/dli>
- <http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>

Οδηγός για τις Υπηρεσίες Εκτίμησης του Κινδύνου

- Γιατί είναι σημαντική η εκτίμηση κινδύνου;
- Ρόλοι και ευθύνες των εργοδοτών
- Συμβουλές για όσους διενεργούν την εκτίμηση κινδύνου
- Χρήση εξωτερικών Υπηρεσιών για την διεξαγωγή εκτιμήσεων κινδύνου

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Τ.Κ. 16048, 2085 Λευκωσία
INTERNET: <http://www.cysha.org.cy>